

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 20 januari 1995 door de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar", heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 21 november 1995 en 19 december 1995, op laatstvermelde datum het volgend advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP.

Het voorliggende ontwerp strekt ertoe de betrekkingen te regelen tussen de niet-professionele sportbeoefenaar en zijn sportvereniging en -federatie, in de eerste plaats met betrekking tot het beëindigen van een overeenkomst bij een sportvereniging en de aansluiting bij een andere sportvereniging (de zogenaamde transfer), en in de tweede plaats met betrekking tot de tuchtprocedures binnen de sportverenigingen.

Op het punt van de transferregeling zal de ontworpen regeling in de plaats komen van die van het decreet van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar. Zoals dit decreet gaat het ontwerp uit van de vrijheid van de sportbeoefenaar om jaarlijks een einde te maken aan zijn aansluiting bij een sportvereniging, mits hij van dit voornemen kennis geeft aan de sportvereniging en aan de sportfederatie, binnen een korte, welbepaalde periode (artikel 3 van het ontwerp). Hierbij voorziet het ontwerp in de afschaffing van de als log ervaren verzoeningsprocedure bij betwistingen omtrent die opzegging.

Voorts regelt het ontwerp een problematiek die in het decreet van 25 februari 1975 onbehandeld en dus vrij is gebleven, namelijk de eventuele betaling van een transfervergoeding. Onder het regime van het ontwerp zal enkel de betaling van een objectief meetbare en te verantwoorden zogenaamde "opleidingsvergoeding" geoorloofd zijn. Die vergoeding zal niet door de individuele sportbeoefenaar,

.../...

maar door de nieuwe sportvereniging, en niet aan de vorige sportvereniging, maar wel aan een sportfonds betaald moeten worden (artikel 4).

Om de rechten van de sportbeoefenaar te vrijwaren, bevat het ontwerp nog enkele waarborgen, waarvan sommige overgenomen zijn uit het decreet van 25 februari 1975. Met name bepaalt het ontwerp dat andersluidende bepalingen van een reglement of een overeenkomst nietig zijn (artikel 5). De aansluiting van een minderjarige kan enkel gebeuren door middel van een geschreven stuk, dat medeondertekend is door de wettige vertegenwoordiger van de minderjarige (artikel 6, § 1). De sportverenigingen en de sportfederaties zijn ertoe gehouden hun leden behoorlijk over hun rechten te informeren (artikel 6, § 2). Elk concurrentiebeding moet als niet-bestaande worden beschouwd (artikel 7). Een voorafgaand scheidsrechterlijk beding is verboden (artikel 8, § 1). De sportfederaties dienen een ombudsman aan te wijzen (artikel 8, § 2).

Op het punt van de tuchtprocedure schrijft het ontwerp enkele minimale regels voor die de sportverenigingen en -federaties moeten naleven om het recht van verdediging te waarborgen (artikel 9).

Het ontwerp regelt nog uitvoerig het toezicht op de naleving van de ontworpen bepalingen (artikel 10) en de bestraffing van overtredingen, zowel ten aanzien van de sportvereniging (artikel 11) als van haar verantwoordelijken (artikel 12).

.../...

Ten slotte worden het decreet van 25 februari 1975 en het uitvoeringsbesluit ervan opgeheven (artikel 13). Ten behoeve van de sportverenigingen en sportfederaties wordt op bepaalde punten in een overgangsregeling voorzien (artikelen 14 en 15).

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het ontwerp bevat geen algemene bepaling die het toepassingsgebied ervan afbakt. Uit de definitie van de begrippen "niet-professionele sportbeoefenaar" en van "sportvereniging" in artikel 2 van het ontwerp kan het toepassingsgebied van de ontworpen regeling evenwel worden afgeleid (1). Aldus vallen buiten de toepassing van het ontworpen decreet :

- de betaalde sportbeoefening (onverminderd opmerking 2 hierna),
- de sport in schoolverband, zelfs indien het zou gaan om schoolclubs,
- de (al dan niet betaalde) leden en medewerkers van een sportvereniging die geen sportbeoefenaar zijn in de

(1) Deze werkwijze doet een bijzonder probleem rijzen voor artikel 9. Zie opmerking 1 bij dat artikel.

strikte zin van het woord : bestuursleden, scheidsrechters, trainers, verzorgers (1).

2. De term "niet-professionele sportbeoefenaar" beantwoordt niet geheel aan de inhoud van het begrip, zoals deze uit de definitie ervan blijkt (artikel 2, 1°).

2.1. Onder de definitie valt immers niet enkel de sportbeoefenaar die zijn sport in het geheel niet beroepsmatig beoefent, maar ook de sportbeoefenaar die sport beoefent ingevolge een arbeidsovereenkomst, althans voorzover het loon dat hij daarvoor ontvangt niet hoger is dan het bedrag bedoeld bij de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, en voorzover de betrokkene geen bijdrage is verschuldigd aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid.

2.2. Zoals de definitie is geformuleerd, zal het ontworpen decreet ook van toepassing zijn op de persoon die in het kader van een zelfstandig statuut zijn sport tegen betaling beoefent, ongeacht of dit gebeurt als hoofd- of bijberoep, ongeacht de tijdsbesteding of de hoogte van de inkomsten.

(1) Vanzelfsprekend kunnen de bestuursleden enz. hun activiteit of functie combineren met eigenlijke sportbeoefening, waarvoor zij wel onder de toepassing komen van het ontwerp.

Gelet op de geest van de ontworpen regeling meent de Raad van State evenwel te mogen betwijfelen of dit wel de bedoeling is van de stellers van het ontwerp.

Indien bedoeld zou zijn de sportbeoefenaar-zelfstandige van de toepassing van het ontworpen decreet uit te sluiten, vervange men in artikel 2, 1°, de woorden "noch ingevolge zijn sportbeoefening bijdragen verschuldigd is aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid" door de woorden "noch ten gevolge van zijn sportbeoefening sociale bijdragen verschuldigd is met toepassing van de wetgeving betreffende de sociale zekerheid der werknemers of van de wetgeving betreffende het sociaal statuut der zelfstandigen".

Indien daarentegen het ontworpen decreet altijd van toepassing moet zijn op de zelfstandige sportbeoefenaar, komt de term "niet-professionele sportbeoefenaar" nog minder overeen met de inhoud van het begrip.

3. In zoverre het ontwerp van toepassing is op sportbeoefenaars die hun sport in loondienst verrichten (1) of op sportbeoefenaars die hun sport anderszins tegen betaling verrichten (2), dient rekening te worden gehouden met de bepalingen van het EG-Verdrag inzake het vrij verkeer van werknemers en het vrij verrichten van diensten.

(1) Zie opmerking 2.1 hiervóór.

(2) Zie opmerking 2.2 hiervóór.

Bij arrest van 15 december 1995, zaak C-415/93, v.z.w. Koninklijke Belgische Voetbalbond/Bosman, heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen immers voor recht verklaard dat artikel 48 van het EG-Verdrag zich verzet tegen de toepassing van door "sportverenigingen" vastgestelde regels, volgens welke een beroepsvoetballer die onderdaan is van een Lid-Staat, bij het verstrijken van het contract dat hem aan een club bindt, door een club van een andere Lid-Staat slechts in dienst kan worden genomen, indien deze club aan de club van herkomst een transfer-, opleidings- of promotievergoeding heeft betaald.

Weliswaar laat artikel 48 van het EG-Verdrag de sportverenigingen en sportfederaties vrij om regels te stellen ten aanzien van situaties die als "zuiver interne" situaties aangemerkt kunnen worden, en weliswaar gaat het in het ontwerp om een opleidingsvergoeding die niet aan de club van herkomst betaald moet worden. Dit neemt niet weg dat de ontworpen regeling toegepast zal moeten worden in een context die, sinds het voornoemde arrest van het Hof van Justitie, gekenmerkt is door een beperking van de mogelijkheden waarover sportverenigingen en sportfederaties nog beschikken.

De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan of het ontwerp in die context geen aanpassing behoeft. Daarbij zullen zij zich niet moeten beperken tot het lot van degenen die tegen vergoeding een sport beoefenen : gelet op het feit dat professionele en niet-professionele sportbeoefenaars op hetzelfde terrein actief zijn, kan immers niet uitgesloten worden dat het arrest van het Hof van

.../...

Justitie ook voor de niet-professionele sportbeoefenaar tot een gewijzigd transferklimaat leidt.

Het staat niet aan de Raad van State om terzake suggesties te doen. In het voorliggende advies wordt dan ook verder niet ingegaan op de mogelijke weerslag van het voornoemde arrest.

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Artikel 2.

De stellers van het ontwerp streven ernaar de terminologie zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening. De definities kunnen daarom beter als volgt worden geredigeerd :

"Art. 2. Voor de toepassing van dit decreet moet worden verstaan onder :

- 1° sportmanifestatie : elk initiatief tot sportbeoefening met recreatieve, competitieve of demonstratieve doeleinden in georganiseerd verband;
- 2° niet-professionele sportbeoefenaar : de persoon die zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportmanifestatie en daarvoor noch een arbeidsovereenkomst heeft gesloten, die valt onder de toepassing van de wet van 24 februari

.../...

1978 ... (verder zoals in het ontwerp, onder voorbehoud van de algemene opmerking 2.2);

- 3° sportvereniging : elke vereniging die bij overeenkomst of krachtens haar statuten hoofdzakelijk tot doel heeft sportmanifestaties te organiseren;
- 4° sportfederatie : groepering van sportverenigingen die bij overeenkomst of krachtens haar statuten hoofdzakelijk tot doel heeft om sportmanifestaties te organiseren;
- 5° opgezegde sportvereniging : de sportvereniging waarbij de niet-professionele sportbeoefenaar gedurende het voorbije sportseizoen aangesloten was en waarmee de overeenkomst wordt opgezegd;
- 6° Hoge Raad : de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport, opgericht bij het decreet van 23 juli 1992 houdende oprichting van een Vlaamse Hoge Raad voor de Sport".

Artikel 3.

1. Paragraaf 1 van dit artikel houdt een regeling in met betrekking tot de periode gedurende welke de niet-betaalde sportbeoefenaar de overeenkomst tussen hem en zijn sportvereniging kan beëindigen.

1.1. Volgens de gemachtigde van de regering heeft de sportfederatie de mogelijkheid om de bij decreet bepaalde

.../...

opzegperiode bij reglement te verruimen of te wijzigen. Hij verklaart hieromtrent het volgende :

"Het artikel 3, § 1, voorziet in de mogelijkheid om de overeenkomst tussen de niet-professionele sportbeoefenaar en de sportvereniging op te zeggen. De sportbeoefenaar beschikt hiertoe over een periode van 1 juni tot 30 juni. Dit moet als een kalendermaand worden beschouwd. Zo kan de sportfederatie een afwijking van de voorgeschreven periode van de Vlaamse regering aanvragen maar moet steeds een periode van één maand worden gerespecteerd.

De sportfederatie kan voorzien in een ruimere periode die meer vrijheidsmogelijkheden aan de niet-professionele sportbeoefenaar geeft. In elk geval zal ter wille van de rechtszekerheid van de betrokkenen elke afwijking van de in het decreet voorgeschreven periode door de Vlaamse regering moeten worden goedgekeurd".

De tekst van het ontwerp maakt geen gewag van de mogelijkheid voor een sportfederatie om de opzegperiode te verruimen. Artikel 3, § 1, derde lid, van het ontwerp heeft het enkel over de mogelijkheid voor de Vlaamse regering om de opzegperiode aan te passen aan de behoefte van elke sporttak.

In het licht van de opmerkingen van de gemachtigde van de regering zou de tekst op een aantal punten aangepast moeten worden :

- er zou bepaald moeten worden dat de door de Vlaamse regering toegestane afwijking slechts verleend kan worden op verzoek van de betrokken sportfederatie;

.../...

- de minimale duur ("absolute duur", volgens het ontwerp) zou nader gepreciseerd moeten worden, om betwistingen te voorkomen; het zou wenselijk zijn, ter wille van de rechtszekerheid, te bepalen dat de opzegperiode ten minste één maand bedraagt (1);
- de mogelijkheid voor de sportfederatie om bij reglement in een ruimere opzegperiode te voorzien, zou best ook in het ontwerp worden bepaald, zeker nu hiervoor de goedkeuring van de Vlaamse regering vereist zou zijn.

Gelet op het voorgaande zou artikel 3, § 1, derde lid, vervangen kunnen worden door de volgende tekst :

"De Vlaamse regering kan op verzoek van een sportfederatie de in het vorige lid bepaalde data aanpassen aan de behoeften van de betrokken sporttak, voorzover de nieuwe opzegperiode ten minste één maand bedraagt".

1.2. Een ruimere opzegperiode omvat niet noodzakelijkerwijs de maand juni. Volgens de gemachtigde van de regering krijgt de bij reglement bepaalde (en door de regering goedgekeurde) opzegperiode echter voorrang op de bij decreet bepaalde periode, aangezien deze ruimer is. Ten behoeve van de sportbeoefenaar verdient het aanbeveling in artikel 6 van het ontwerp een bijkomende waarborg daaromtrent op te nemen. De invulling van deze bijkomende waarborg is een beleidskeuze, maar gedacht kan worden aan bijvoorbeeld de

(1) De termijn van één maand zou dan gerekend worden van de zoveelste (dag na de opzegging) tot de dag vóór de zoveelste.

verplichting voor de sportvereniging om afwijkende opzegperiodes uitdrukkelijk mee te delen aan haar leden.

2. Artikel 3, § 2, bepaalt dat elke sportfederatie in haar reglement bepaalt of bij de beëindiging van een overeenkomst al dan niet een "opleidingsvergoeding" verschuldigd is.

2.1. Uit de memorie van toelichting en de bijkomende verklaringen van de gemachtigde van de regering blijkt dat de stellers van het ontwerp streven naar een zo groot mogelijke vrijheid van de niet-professionele sportbeoefenaar bij de keuze van zijn sportvereniging. De overgang tussen clubs mag in beginsel aan geen enkele transfervergoeding worden onderworpen, met uitzondering van de betaling van een eventuele opleidingsvergoeding in de bij het decreet bepaalde gevallen. In de andere gevallen is zelfs de betaling van een opleidingsvergoeding niet geoorloofd.

Ook eender welke andere - eventueel verdoken - vergoeding wordt uitgesloten (bijvoorbeeld "administratiekosten" of "dossierkosten").

Volgens de gemachtigde van de regering zou dit algemene verbod moeten blijken uit de gecombineerde lezing van de artikelen 3, § 1, vierde lid, 4, § 3, en 5 van het ontwerp. Om elke twijfel omtrent de draagwijdte van de ontworpen regeling weg te nemen, zou het beter zijn het ontworpen hoofdstuk II aan te vullen met een duidelijke

.../...

bepaling, die bijvoorbeeld als volgt geredigeerd zou kunnen worden :

"Behalve in de gevallen bepaald bij dit decreet, mag de regelmatige beëindiging van een overeenkomst tussen een niet-betaalde sportbeoefenaar en zijn sportvereniging geen aanleiding geven tot de betaling van enige vergoeding, onder welke vorm of benaming ook" (1).

2.2. Aangezien de opleidingsvergoeding per federatie wordt uitgewerkt, moet aangenomen worden dat de ontworpen decretale regeling beperkt is tot de overgang van een niet-professionele sportbeoefenaar tussen sportverenigingen van een zelfde sportfederatie.

Een opleidingsvergoeding (of andere vergoeding) kan bijgevolg niet gevraagd worden als de sportbeoefenaar zijn sportbeoefening stopzet, als hij van sporttak verandert, of als hij overgaat naar een sportvereniging van een concurrerende sportfederatie.

Om betwistingen te vermijden, zou het nochtans beter zijn in de tekst zelf van artikel 3, § 2, te bepalen in welke gevallen geen opleidingsvergoeding verschuldigd kan zijn.

(1) Om wetgevingstechnische redenen zou het de voorkeur verdienen deze bepaling, samen met de ontworpen paragraaf 2 van artikel 3 en de eventuele aanvulling ingevolge de hiernavolgende opmerking 2.2, op te nemen in een autonoom artikel tussen artikel 3, § 1, en artikel 4.

2.3. Aan de gemachtigde van de regering is gevraagd welke de situatie is ten aanzien van een niet-professionele sportbeoefenaar die (binnen dezelfde sportfederatie) het statuut aanneemt van betaalde sportbeoefenaar en terzelfder tijd overgaat naar een andere sportvereniging. De gemachtigde heeft daarover het volgende verklaard :

"Dit voorontwerp van decreet stelt (ten dele) het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar vast. Hieronder valt de mogelijke betaling van een opleidingsvergoeding door de sportvereniging waarvan de niet-professionele sportbeoefenaar lid is of waarbij hij aansluit. De vraag of deze opleidingsvergoeding eveneens verschuldigd is door de sportvereniging waarmee de sportbeoefenaar een arbeidsrechtelijke overeenkomst heeft gesloten, wanneer de sportbeoefenaar wijzigt van statuut, behoort niet tot het voorwerp van het voorontwerp. Ook in deze laatste hypothese is de vrijheid van de niet-professionele sportbeoefenaar gegarandeerd en blijft het tot de mogelijkheden behoren dat de sportfederatie de opleidingsvergoeding aan de sportvereniging-werkgever van de sportbeoefenaar oplegt; de sportfederatie blijft evenwel vrij deze keuze al dan niet te maken".

De uitleg van de gemachtigde van de regering gaat uit van een bepaalde lezing van het ontwerp, meer bepaald in de zin dat het ontworpen decreet van toepassing blijft totdat de oorspronkelijk niet-betaalde sportbeoefenaar zijn activiteiten als betaalde sportbeoefenaar aanvangt. In die lezing is de overgang van de ene sportvereniging naar de andere sportvereniging nog onderworpen aan de bepalingen van het decreet, en kan bij die gelegenheid van de nieuwe vereniging dus geen andere vergoeding dan een opleidingsvergoeding gevraagd worden.

.../...

Het ontwerp zou echter ook in een andere zin gelezen kunnen worden. Artikel 3, § 1, vierde lid, bepaalt dat de vrije keuze van aansluiting "door de niet-professionele sportbeoefenaar" geëerbiedigd moet worden, en artikel 4, § 1, eerste lid, bepaalt dat de opleidingsvergoeding betaald moet worden door de sportvereniging "waarvan de niet-professionele sportbeoefenaar lid is of waarbij hij aansluit". Uit die bepalingen zou afgeleid kunnen worden dat de aansluiting als professionele sportbeoefenaar bij een sportvereniging tot gevolg heeft dat de betrokkene niet langer valt onder de toepassing van het ontworpen decreet. In die lezing zou de beperking in verband met de opleidingsvergoeding niet gelden, en zou integendeel een transfervergoeding gevraagd kunnen worden.

Aangezien de tekst van het ontwerp voor interpretatie vatbaar is, zou hij op dit punt gepreciseerd moeten worden. Gelet op de uitleg van de gemachtigde van de regering zou in het ontwerp best een bepaling worden opgenomen, naar luid waarvan het ontworpen decreet eveneens van toepassing is op de niet-professionele sportbeoefenaar die naar een andere sportvereniging overgaat om daar een professioneel statuut aan te nemen.

Artikel 4.

1. Volgens paragraaf 1, eerste lid, moet de opleidingsvergoeding betaald worden "door de sportvereniging waarvan de niet-professionele sportbeoefenaar lid is of waarbij hij aansluit".

.../...

Het is niet duidelijk welke vereniging waarvan de sportbeoefenaar "lid is" op het ogenblik van de overgang, bedoeld kan zijn. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat een vereniging een opleidingsvergoeding betaalt voor een sportbeoefenaar die deze vereniging verlaat.

De tekst dient dan ook aangepast te worden. Wellicht is het mogelijk de woorden "waarvan de niet-professionele sportbeoefenaar lid is of waarbij hij aansluit" te vervangen door "waarbij de niet-professionele sportbeoefenaar aansluit".

2. Volgens paragraaf 1, derde lid, kan de Vlaamse regering "op gemotiveerde aanvraag van de sportfederatie" afwijken van de in het tweede lid bepaalde leeftijdsgrenzen.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat "de sportvereniging of de sportfederatie" een aanvraag tot afwijking kan indienen. De gemachtigde van de regering heeft verklaard dat de vermelding van de sportvereniging op een vergissing berust.

3. Nog volgens paragraaf 1, derde lid, dient de Vlaamse regering, als zij een afwijking toestaat, haar beslissing "omstandig" te motiveren.

Het is niet duidelijk of de stellers van het ontwerp hiermee een strengere motiveringsplicht willen opleggen dan die welke voortvloeit uit de wet van 29 juli

.../...

1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. Zo dit niet het geval is, dient het betrokken zinsdeel geschrapt te worden. Zo de stellers van het ontwerp wel iets anders beogen dan wat reeds in de voornoemde wet is bepaald, dienen zij de tekst nader te preciseren.

4. Artikel 4, § 2, 2°, van het ontwerp bevat een aantal criteria in verband met de berekening van de opleidingsvergoeding.

Luidens de memorie van toelichting kunnen bij het bepalen van de opleidingsvergoeding noch de leeftijd, noch het niveau, de prestaties of de selecties een rol spelen. Die beperkingen moeten in de tekst van het decreet zelf worden opgenomen, willen zij dwingend zijn.

5. Hetzelfde artikel 4, § 2, 2°, bepaalt voorts dat de lidmaatschapsbijdragen in mindering van de opleidingsvergoeding gebracht mogen worden.

De tekst zou duidelijker tot uitdrukking moeten brengen dat het hier gaat om een mogelijkheid voor de sportfederatie, niet voor de betrokken sportvereniging.

.../...

De gemachtigde van de regering heeft verduidelijkt dat het de sportfederaties geoorloofd is te bepalen dat de lidmaatschapsbijdragen slechts gedeeltelijk in mindering worden gebracht, gelet op het feit dat die bijdragen er niet enkel toe strekken de kosten van de opleiding te dekken, maar ook andere kosten (materiaal, verzekeringen, gebruik van lokalen, ...). Ook dit zou duidelijker tot uitdrukking gebracht moeten worden.

In het licht van het voorgaande zou de tweede volzin van paragraaf 2, 2°, door de volgende tekst vervangen kunnen worden :

"Het reglement mag bepalen dat de lidmaatschapsbijdragen die de sportbeoefenaar tijdens de periode van de opleiding heeft betaald, bij de berekening van de opleidingsvergoeding geheel of gedeeltelijk in mindering worden gebracht;".

6. Artikel 4, § 2, 3°, bepaalt dat de sportfederatie regels moet bepalen in verband met de besteding van de gelden van het jeugdsportfonds. Hierover gaf de gemachtigde van de regering de volgende bijkomende toelichting :

"Het artikel 4, § 2, 3°, regelt de besteding van de gelden van het jeugdsportfonds. Er is bepaald dat deze in elk geval moeten aangewend worden voor de ondersteuning van deze sportverenigingen die de kwalitatief verantwoorde jeugdopleiding van de betrokken sportbeoefenaar hebben verzorgd. Deze bepaling laat uitschijnen dat de opleidingsvergoeding die voor een sportbeoefenaar wordt betaald ten dele terug moet gaan naar de sportverenigingen die voor de opleiding van deze sportbeoefenaar hebben ingestaan.

.../...

Het decreet wil echter enkel de garantie inschrijven dat die sportverenigingen die een kwalitatief hoogstaande opleiding verzorgen, beneficiant zullen zijn van de gelden van het jeugdsportfonds. Er hoeft geen directe band met de niet-professionele sportbeoefenaars voor wie een opleidingsvergoeding verschuldigd is te bestaan. Het staat de sportfederaties vrij deze regeling in detail uit te werken".

Omdat de gemachtigde terecht opmerkt dat de redactie van artikel 4, § 2, 3°, iets anders laat uitschijnen dan hetgeen de werkelijke bedoeling is, zal die bepaling moeten worden herschreven om zulke dubbelzinnigheid uit te sluiten. Men vervange daartoe bijvoorbeeld de woorden "voor de ondersteuning van deze sportverenigingen die de kwalitatief verantwoorde jeugdopleiding van de betrokken sportbeoefenaar hebben verzorgd" door de woorden "voor de ondersteuning van de sportverenigingen die kwalitatief verantwoorde jeugdopleiding verzorgen".

7. In paragraaf 2, tweede lid, schrijve men : "De bij dit artikel voorgeschreven bepalingen van het reglement moeten na advies ...". De goedkeuring van de regering is immers niet vereist voor het volledige reglement van de federatie.

8. Volgens paragraaf 2, tweede lid, in fine, kan geen opleidingsvergoeding betaald worden, zolang het desbetreffende reglement niet is goedgekeurd door de Vlaamse regering.

.../...

Volgens de gemachtigde wordt hiermee bedoeld dat het pas toegelaten is opleidingsvergoedingen aan te rekenen vanaf de bedoelde goedkeuring. Transfers welke tot stand zijn gekomen vóór de datum van die goedkeuring, mogen in geen geval aanleiding geven tot betaling van vergoedingen. Om elke dubbelzinnigheid terzake uit te sluiten, is het beter in fine van het tweede lid te schrijven "worden gevraagd" in plaats van "betaald worden".

Hoofdstuk III.

In het opschrift van hoofdstuk III vervange men het woord "garanties" door "waarborgen".

Dezelfde opmerking geldt voor het geheel van het ontwerp.

Artikel 5.

De zinsnede "Onverminderd de bepalingen van het burgerlijk wetboek" kan weggelaten worden (1).

(1) Die zinsnede werd weliswaar destijds gesuggereerd door de Raad van State (advies nr. L. 18.083/8 van 3 juli 1990 over een voorontwerp van decreet "tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar", opmerking bij artikel 5). Bij nader inzien blijkt dat ze tot misverstanden aanleiding kan geven.

Artikel 6.

1. De indeling in paragrafen is, vanuit wetgevings-technisch oogpunt, niet vereist.

2. Dit artikel zou aangevuld kunnen worden overeenkomstig de suggestie in opmerking 1.2 bij artikel 3.

Artikel 7.

Men vervange de woorden "niet bestaande" door "niet geschreven".

Artikel 8.

1. Paragraaf 1 voorziet in een verbod van scheids-rechterlijk beding vóór het ontstaan van enig geschil.

Met toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is de decreetgever bevoegd om af te wijken van hetgeen bepaald is in artikel 1676, lid 1, van het Gerechtelijk Wetboek.

Aansluitend bij de formulering van artikel 1678, lid 2, zou artikel 8, § 1, van het ontwerp als volgt geredigeerd kunnen worden :

.../...

"§ 1. Iedere overeenkomst tot arbitrage, gesloten vóór het ontstaan van een geschil waartoe de toepassing van dit decreet aanleiding kan geven, is van rechtswege nietig".

2. Paragraaf 2 voorziet in de aanwijzing van een ombudsman door elke sportfederatie die in haar reglement in de betaling van een opleidingsvergoeding voorziet.

2.1. De gemachtigde van de regering heeft verklaard dat de sportfederaties uiteraard kunnen beslissen om de ombudsman bijkomende taken toe te vertrouwen. Dit wordt in de memorie van toelichting best bevestigd. Vanzelfsprekend kunnen sportfederaties die geen systeem van opleidingsvergoeding kennen ook steeds een ombudsman aanstellen.

2.2. Indien ook de verenigingen als zodanig een klacht kunnen voorleggen, schrijve men "... klachten van sportverenigingen of hun aangesloten leden ...". In plaats van "een minnelijke regeling van het geschil" schrijve men in ieder geval "een minnelijke regeling van geschillen over de opleidingsvergoeding".

Artikel 9.

1. Dit artikel heeft betrekking op de tuchtregering binnen een sportfederatie of een sportvereniging.

De tuchtregering overstijgt de transferproblematiek. Om zulks ook in de structuur van het

.../...

ontworpen decreet tot uiting te brengen, zouden de bepalingen in verband met de tuchtregering het voorwerp moeten uitmaken van een afzonderlijk hoofdstuk.

Uit de opmerkingen omtrent het toepassingsgebied en de overeenkomstige verklaringen van de gemachtigde van de regering blijkt wel dat de stellers van het ontwerp de toepassing van artikel 9 willen beperken tot de niet-professionele sportbeoefenaars. De bepaling zou derhalve geen toepassing vinden op al dan niet betaalde medewerkers van de sportvereniging of op professionele sportbeoefenaars aangesloten bij dezelfde sportvereniging. Die beperking moet in het ontwerp worden opgenomen, aangezien een algemeen artikel ontbreekt dat de toepassingsfeer van het decreet afbakt.

2. Ook het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening bevat bepalingen in verband met de interne tuchtregering (zie artikel 41). Het toepassingsgebied van die regeling en dat van de ontworpen regeling stemmen niet geheel overeen : enerzijds valt onder de toepassing van het decreet van 27 maart 1991 elke persoon die zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportmanifestatie, dus ook de betaalde sportbeoefenaar, terwijl de ontworpen regeling slechts van toepassing is op de sportbeoefenaars die beschouwd moeten worden als "niet-professioneel", in de zin van het ontwerp; anderzijds zou de in het decreet van 27 maart 1991 bedoelde interne tuchtregering beperkt kunnen blijven tot het optreden ten aanzien van de in artikel 30 van het decreet bedoelde overtredingen (artikel 41, § 2,

.../...

derde lid, 1°) en tot sportverenigingen met rechtspersoonlijkheid (artikel 41, § 4), terwijl die beperkingen geen rol spelen voor de ontworpen regeling.

Een ander onderscheid tussen beide regelingen bestaat erin dat de interne tuchtregeling bedoeld in het decreet van 27 maart 1991 slechts geldt binnen de sportverenigingen wier tuchtregeling door de Vlaamse regering erkend is, terwijl het ontworpen decreet een regeling oplegt, die zonder meer van toepassing is op elke sportfederatie en sportvereniging.

Ongeacht de gesignaleerde verschillen zullen beide regelingen in bepaalde gevallen gelijktijdig op een bepaalde tuchtprocedure van toepassing zijn. In zoverre de inhoudelijke waarborgen niet gelijkluidend zijn, kan zulks voor problemen zorgen (1).

De stellers van het ontwerp dienen zich erover te beraden of het niet verkieslijk is in een enkele, uniforme minimumregeling te voorzien voor alle sportfederaties en sportverenigingen, welke in vervanging komt zowel van artikel 41 van het decreet van 27 maart 1991 als van artikel 9 van het ontwerp. Indien zij dat niet wensen, moeten beide regelingen zodanig worden herschreven, dat hun gelijktijdige toepassing niet mogelijk is (voorrangsregel)

(1) Er zijn alleszins verschillen wat de samenstelling van de tuchtraad betreft, de bijstand van een raadsman en de bijzondere aandacht voor de jeugdige sportbeoefenaar.

dan wel voor geen conflicten kan zorgen (identieke regels of ten minste regelingen zonder onderlinge strijdigheden).

Overigens zou ook geopteerd kunnen worden voor een coördinatie van alle bepalingen die betrekking hebben op het tuchtrechtelijk statuut van de sportbeoefenaar. Daarin zouden dan ook de bepalingen moeten betrokken worden die de publiekrechtelijke tuchtregeling betreffen, welke van toepassing is op sportbeoefenaars behorend tot een sportvereniging wier interne tuchtregeling niet erkend is overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 27 maart 1991 (zie de artikelen 30 e.v. van het decreet).

3. In artikel 9, 4°, vervange men in de inleidende zin de woorden "die geoordeeld wordt" door "die tuchtrechtelijk vervolgd wordt".

4. Volgens artikel 9, 4°, c), heeft de betrokkene het recht om, "behalve in de loop van het onderzoek", zich te laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman van zijn keuze.

Naar aanleiding van een daarover gestelde vraag, heeft de gemachtigde van de regering verklaard dat de woorden "behalve in de loop van het onderzoek" weggelaten moeten worden.

.../...

Artikel 11.

1. Volgens paragraaf 2, 2°, kan de Vlaamse regering, bij wege van sanctie, aan een sportvereniging of een sportfederatie de terugbetaling opleggen van alle subsidies die deze de voorbije twee jaar heeft ontvangen.

Luidens artikel 50, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten bepaalt de (federale) wet de algemene bepalingen op de controle inzake het verlenen en het gebruik van subsidies. Krachtens artikel 71, § 1, van diezelfde bijzondere wet zijn, "tot de inwerkingtreding van de wet bedoeld in artikel 50, § 2, ... de vigerende bepalingen betreffende ... de controle op het verlenen en het gebruik van subsidies ... van overeenkomstige toepassing op de Gemeenschappen en de Gewesten".

Uit die bepalingen van de bijzondere financieringswet en uit de parlementaire voorbereiding ervan blijkt dat het de Gemeenschappen en de Gewesten niet toekomt inzake de controle op het verlenen en het gebruik van subsidies "algemene bepalingen" vast te stellen, doch dat ze alleen bevoegd zijn om "buiten dit wettelijk kader ... in deze materies specifieke regels te bepalen" (memorie van toelichting, Parl. St., Kamer, 1988-89, nr. 635/1, p. 37). Die bevoegdheid om terzake "specifieke regels" vast te stellen moet - volgens verklaringen van de Minister van Financiën in de bevoegde Kamercommissie - in die zin worden begrepen dat "de Gemeenschappen en Gewesten die (door de federale wetgever vastgestelde) regels (eigenlijk) alleen maar

.../...

strenger (kunnen) maken (en er) niet (kunnen van) afwijken" (Parl. St., Kamer, 1988-89, nr. 635/18, p. 543).

De controle op de aanwending van subsidies wordt thans geregeld door de artikelen 55 tot 58 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991. Volgens die bepalingen moeten toelagen worden aangewend voor de doeleinden waarvoor ze verleend werden (artikel 55); gebeurt dit niet, dan is de toelagetrekker tot onmiddellijke terugbetaling gehouden (artikel 57, eerste lid, 2°).

De ontworpen regeling voert een bijkomende maatregel in met betrekking tot de aanwending van toelagen. Meer bepaald volgt uit artikel 11, § 2, 2°, van het ontwerp dat de sanctie van de terugbetaling van ontvangen subsidies wordt losgekoppeld van het misbruik van de subsidies : de terugbetaling kan immers het gevolg zijn van de niet-naleving van een of meer bepalingen van het ontworpen decreet.

Voor zulke maatregel is de Vlaamse Gemeenschap niet bevoegd. Zij kan immers wel bepaalde regels stellen voor de controle op en het gebruik van subsidies, doch die moeten - zoals de federale regeling terzake - een begrotingsoogmerk hebben. Het uitoefenen van de gemeenschapsbevoegdheid inzake de regeling van subsidies voor andere oogmerken dan die welke de bijzondere financieringswet voor ogen staat, komt neer op een optreden buiten de grenzen van de aan de Gemeenschappen toegewezen bevoegdheid.

.../...

Ten overvloede dient opgemerkt te worden dat de ontworpen regeling ook bezwaren oproept vanuit het oogpunt van de bescherming van het eigendomsrecht, gewaarborgd bij artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag over de rechten van de mens. De verplichting tot teruggave van definitief verworven subsidies houdt immers een inmenging in het eigendomsrecht in, ten aanzien waarvan geenszins aangetoond is dat er een evenredigheidsverband bestaat tussen het beoogde doel en de aangewende middelen (1).

Paragraaf 2, 2°, dient dan ook uit het ontwerp weggelaten te worden.

2. Paragraaf 2, 3°, bepaalt dat de Vlaamse regering aan "onverschillig welk openbaar bestuur" verbod kan opleggen om gedurende een periode van ten hoogste drie jaar subsidies toe te kennen aan een bepaalde sportfederatie of sportvereniging.

In zoverre die bepaling betrekking heeft op de overheden van de provincies en de gemeenten, kan ze geacht worden op grond van artikel 46 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot de bevoegdheid van de decreetgever te behoren.

In zoverre die bepaling betrekking heeft op de federale overheden, kan ze eveneens geacht worden tot de

(1) Rdpl., i.v.m. het retroactief ongedaan maken van een schuldvordering, E.H.R.M., 20 november 1995, Pressos Compania Naviera, voorlopig onuitg., §§ 28-44.

bevoegdheid van de decreetgever te behoren, zij het dan op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

3. Volgens paragraaf 3 zijn "alle overheden" verplicht aan de sportvereniging of de sportfederatie bedoeld in paragraaf 2, 3° (lees : paragraaf 2, 4°), elke vergunning tot het houden van sportmanifestaties te weigeren of in te trekken. Die bepaling impliceert aldus onder meer dat de bedoelde overheden geen terreinen of lokalen ter beschikking mogen stellen van de bedoelde federaties en verenigingen.

Om dezelfde redenen als uiteengezet in opmerking 2, kan de decreetgever bevoegd geacht worden tot het aannemen van een dergelijke bepaling.

4. Paragraaf 4 kan vervallen, indien in artikel 11, § 2, de woorden "over de aard van de op te leggen sanctie" worden ingevoegd na de woorden "na advies van de Hoge Raad".

Artikel 12.

Volgens paragraaf 1, 2°, kan een straf worden opgelegd aan de verantwoordelijken van een sportvereniging of een sportfederatie, die zich schuldig maken aan "het niet-naleven of doen naleven" van de leeftijdsgrenzen inzake opleidingsvergoedingen.

.../...

De woorden "doen naleven" zijn in die bepaling dubbelzinnig. De tekst zou zo geformuleerd moeten worden dat duidelijk bepaald wordt welke handeling strafbaar is. De stellers van het ontwerp dienen er daarbij zorg voor te dragen dat de straf enkel opgelegd kan worden aan een persoon die zelf het misdrijf gepleegd heeft (1).

Artikel 14.

Zoals deze bepaling geformuleerd is, zou de opzegperiode voor elke sportvereniging herleid worden tot één maand, zulks met ingang van de dag waarop het ontworpen decreet in werking treedt.

Ter wille van de rechtszekerheid geeft de Raad van State in overweging dat bepaald zou worden dat de bestaande afwijkingen gedurende een bepaalde tijd (bijvoorbeeld één of twee jaar, één of twee sportseizoenen, ...) integraal zouden gelden, dus ook wat de duur van de opzegperiode betreft. Binnen die overgangsperiode zouden de betrokken sportfederaties dan een verzoek tot afwijking moeten indienen.

(1) Indien de stellers van het ontwerp van dit beginsel zouden willen afwijken, is het eensluidend advies van de Ministerraad vereist (artikel 11 van het bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen).

Artikel 15.

De overgangsbepaling van dit artikel houdt geen verwijzing in naar de tuchtregeling bedoeld in artikel 9 van het ontwerp. De gemachtigde van de regering heeft verklaard dat dit een bewuste optie is, en dat artikel 9 met andere woorden dadelijk bij de inwerkingtreding van het ontworpen decreet van kracht moet worden.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	D. VERBIEST,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
	J. GIJSSELS,	assessoren van de
	A. ALLEN,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. J. CLEMENT, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.